

■ ■ ■ ІНСТИТУЦІЙНІ ПРОБЛЕМИ ЕКОНОМІКИ, ФІНАНСІВ, МЕНЕДЖМЕНТУ ТА ПРАВА

УДК 338.432:631.147

ІНСТИТУЦІЙНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ АГРАРНОГО БІЗНЕСУ НА ЗАСАДАХ "ЗЕЛЕНОЇ ЕКОНОМІКИ" ©

*І.Д. БІЛОКІННА,
аспірант*,
Вінницький національний
аграрний університет
(м.Вінниця)*

Доведено важливість сільського господарства та аграрного бізнесу для подальшого розвитку економіки держави в цілому. Досліджено становище сільськогосподарського сектору в Україні на даному етапі розвитку. Розглянуто основні інституційні проблеми аграрної сфери України, які існують на даний момент. Доведено необхідність інституціональної модернізації відносин на селі задля подальшого стабільного розвитку аграрної сфери. Зазначено необхідність переходу сільського господарства та аграрного бізнесу на принципи «зеленої економіки». А також основні нормативно-правові акти, котрі сприяють розвитку аграрного бізнесу на засадах «зеленої економіки». Доведено важливість неформальних інституцій для формування довіри у суб'єктів аграрного ринку до держави. А також пріоритетність вибору довгострокових стратегій розвитку на засадах «зеленої економіки» суб'єктами аграрних відносин, при обов'язковій компенсації державою понесених витрат у короткостроковому періоді.

Ключові слова: аграрний бізнес, сільське господарство, аграрна сфера економіки, зелена економіка, інституції, інститути.

Рис. 2, Літ. 8

Постановка проблеми. Аграрний сектор України з його базовою складовою, сільським господарством, є системоутворюючим в національній економіці, формує засади збереження суверенності держави – продовольчу та у визначених межах економічну, екологічну та енергетичну безпеку, забезпечує розвиток технологічно пов'язаних галузей національної економіки та формує соціально-економічні основи розвитку сільських територій.

Подальше входження до світового економічного простору, посилення процесів глобалізації, лібералізації торгівлі вимагають адаптації до нових та постійно змінних умов, а відповідно – подальшого удосконалення аграрної політики.

© *І.Д. БІЛОКІННА, 2016*

* науковий керівник Шпикуляк О.Г.

Український аграрний сектор з потенціалом виробництва, що значно перевищує потреби внутрішнього ринку, є ланкою, що з одного боку може стати локомотивом розвитку національної економіки та її ефективною інтеграції в світовий економічний простір, а з іншого – зростання доходів, задіяного в аграрній економіці сільського населення, що складає понад третину всього населення країни, дати мультиплікативний ефект у розвитку інших галузей національної економіки. [1].

Проте, одного лише потенціалу для успішного ведення господарства недостатньо. Спостерігається ряд проблем, які впливають на методіку ведення аграрного бізнесу в країні. Це пов'язано із застосуванням застарілих інституцій та інститутів на аграрному ринку. Тому проблеми сьогодення, які існують в аграрній сфері, спонукають до використання нових стратегічних підходів інституційного спрямування для здійснення глибоких перетворень на засадах «зеленої економіки».

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематика інституціоналізму в різних сферах діяльності була описана у працях багатьох вчених – засновників інституціональної теорії таких, як Д. Норта, Т. Веблена, Р. Коуза, У. Мітчелла, У. Ростоу. С. Архієреєва, В. Вольчика, Т. Гайдая, А. Гриценка, Р. Капелюшнікова, С. Кірдіної, В. Радаєва, В. Тамбовцева, М. Туган-Барановського, А. Чухна, А. Шастітко, В. Якубенка А. Алчіана, О. Вільямсона, В. Гамільтона, Дж. К. Гелбрейта, Дж. Коммонса та ін. Інституційні аспекти розвитку аграрного бізнесу мали місце у дослідженнях таких науковців, як О. Шпикуляк[2,4], М. Малік[4], М. Вихор [8] тощо. Розвиток аграрного бізнесу на засадах «зеленої економіки» досліджувався М. Соколовим[3], Я. Квач, К. Фірсовою, О. Борісовим [6] та іншими. Проте, на даний час тема розвитку аграрного бізнесу є досить актуальною для нашої країни і потребує подальшого розгляду та пошуку шляхів її вдосконалення.

Формулювання цілей статті. Метою дослідження є здійснення теоретико-практичної оцінки інституційного забезпечення сільського господарства та аграрного бізнесу країни, а також визначення основної методології інституційних аспектів розвитку аграрного бізнесу на засадах «зеленої економіки».

Виклад основного матеріалу дослідження. Аграрний бізнес в економіці ринкового типу відіграє головну роль. Значення аграрного бізнесу з точки зору його загальноекономічних позицій полягає у тому, що він є базою економічного розвитку держави. Його головною особливістю є сприяння формуванню диверсифікованої інфраструктури національного ринку, що викликає інтерес у різногалузевих підприємств до поглиблення інтеграційних зв'язків із сільським господарством. Як наслідок, є можливою трансформація аграрного бізнесу у високоінтегровану систему аграрного ринку зі збереженням і примноженням національного капіталу та зміцненням продовольчої безпеки держави.

З дня проведення Саміту Землі в Ріо-де-Жанейро 1992р. зростала увага до зеленого бізнесу. Проголошення сталого розвитку як шляху виживання людської цивілізації у світлі наростаючих глобальних проблем, таких як зміни клімату, зростання населення, виснаження природних ресурсів та забруднення довкілля, вимагає безпрецедентних за масштабом та величиною зусиль. Перехід на світовому рівні до технологій та методів, які є менш екологічно шкідливими, було визнано життєво важливим для забезпечення подальшого розвитку людства та отримав назву «зелена економіка». Прийняття та впровадження екологічних норм, усунення екологічно шкідливих субсидій на використання ресурсів, підвищення цін на

енергоносії та сировину стимулювали технологічне оновлення галузей, спрямованих на скорочення свого негативного впливу, що отримало назву озеленення бізнесу, а компанії стали називатися зеленими підприємствами або екологічно відповідальним бізнесом. Одночасно ці процеси призвели до динамічного та стрімкого зростання кількості компаній, що пропонують товари і послуги, які дозволяють збільшити ефективність використання ресурсів, покращення поводження із відходами та мінімізацією шкоди навколишньому середовищу. Ці підприємства з'явилися в усіх секторах економіки, і згодом стали називатися «сектором екологічних товарів та послуг» або «зеленим бізнесом» (ЗБ) [5].

На сьогодні ситуація у вітчизняному аграрному секторі непроста і пов'язана з тими ж проблемами, які були в минулі роки. Ми чекаємо від Уряду необхідних інституційних змін, котрі покращать ситуацію в сільському господарстві, забезпечать плавний перехід с/г підприємств на органічне виробництво. Незважаючи на позитивні зміни в частині дерегуляції, фундаментальні реформи в сільському господарстві не завершено, і в даний час все ще залишається чимало проблемних питань, особливо пов'язаних із державною підтримкою (Рис 1). В країнах Європи та Азії проблем із державною підтримкою майже немає, адже уряди цих країн здійснюють достатнє фінансування аграрної сфери, особливо це стосується ведення сільського господарства на засадах «зеленої економіки». Оскільки підприємства, котрі намагаються побудувати екологічно чисте, ресурсозберігаюче, безвідходне виробництво, базою якого є принципи «зеленої економіки» отримують значні дотації з боку держави.

З рисунку 1 помітно, що наша держава недостатньо фінансує аграрну сферу, оскільки відсоток складає - 8 від валової виручки сільськогосподарських підприємств, це є досить мало, що й породжує проблеми в аграрному бізнесі України і не дає можливості будувати відносини відповідно до принципів «зеленої економіки».

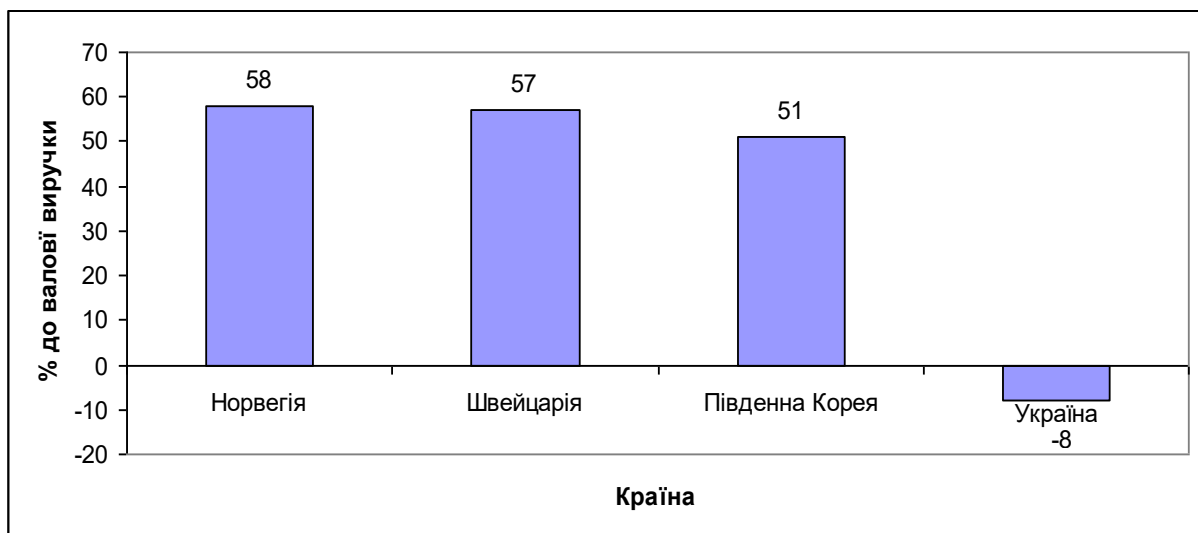

Рис.1. Держпідтримка сільського господарства, % до валової виручки

** розроблено автором на основі даних OECD 2014р.*

Слушною є думка Шпикуляка О.Г. а саме, що розвиток інститутів аграрного ринку неможливо забезпечити без системної інституціональної модернізації відносин на селі. Будь-які зміни, ініційовані державою, владними структурами, є інституціональними за природою. Аграрна реформа, яка продовжується в Україні й спрямована на підвищення ефективності аграрного ринку, є проявом фундаментальних інституціональних змін. Проте, першочергової модернізації й функціонального удосконалення потребують такі інститути, як власність, регулювання ринку та підтримка виробників, організація і розміщення виробництва, контракція та договірні відносини, ціноутворення й інфраструктура, землеробство та землекористування. Важливим залишається удосконалення техніко-технологічних характеристик виробничої й обслуговуючої підсистем, що дасть змогу знизити рівень трансакційних витрат. Складовою державної політики у цьому напрямі повинно стати забезпечення високої культури відносин з укладення-виконання контрактів і захисту прав власності. Це базові інституціональні орієнтири для учасників аграрного ринку, які формують базис їхньої поведінки та політику регулювання[2].

Інституціональне середовище в Україні надає сільському господарству значні податкові пільги, проте не задовольняє потреби розвитку інфраструктури та інших супутніх послуг, а також накладає на виробників значні операційні витрати через надмірне регулювання. На сьогодні в аграрній політиці України бракує чітко визначеної стратегії розвитку сільського господарства та сільської місцевості: формування політики має несистематичний та опортуністичний характер, акцентуючи більше уваги на підгалузеві стратегії, ніж на створення рівних умов для виробників та цілісного та довгострокового стратегічного бачення.

У цілому державна підтримка сільського господарства фінансовими інструментами (бюджетні асигнування і податкові пільги, тобто так звані бюджетні трансфери) в Україні є досить помірною. Структурно вона характеризується невеликими обсягами прямої державної підтримки та значними податковими пільгами [3].

Аграрний бізнес України не в змозі розвиватись належним шляхом через інституційні перешкоди, котрі існують в країні. Вітчизняним сільськогосподарським виробникам важко конкурувати із виробниками країн ЄС та Азії. Про це свідчать відповідні показники експорту продукції (рис.2).

Україна за рівнем експорту пшениці посідає 7 місце у світі, це звичайно непоганий показник, проте з нашим потенціалом, ми могли лідирувати у даному рейтингу. В зарубіжних країнах ведення сільського господарства давно вже здійснюється на засадах «зеленої економіки», тому їхня продукція користується попитом на міжнародному ринку, оскільки відповідає «зеленим» стандартам якості. Тому нашій державі необхідно пришвидшувати темпи «зелених» інституційних змін в аграрному виробництві та бізнесі.

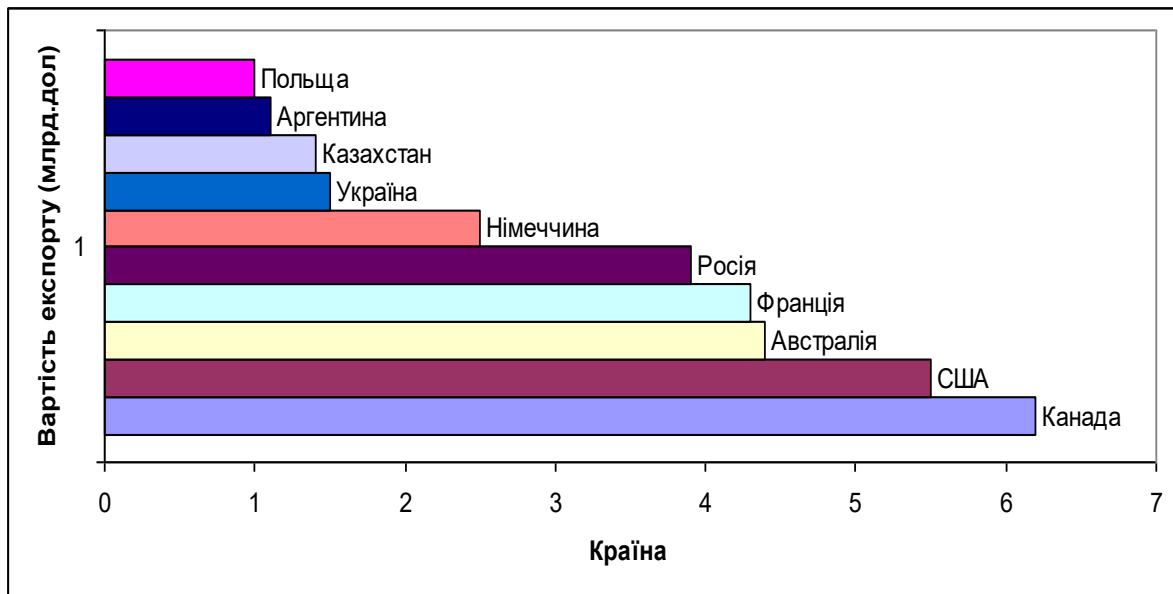

Рис.2 Експорт пшениці різними країнами у 2015 році

*джерело: <http://uagro.ua/ru/news/ukraine/top-3-krain-realnih-konkurentiv-ukraini>

Формування підприємницького середовища і становлення підприємств ринкового типу відбувається в не досить сприятливих умовах, які мають місце у сільському секторі економіки. Зокрема, в аграрній сфері з боку держави недостатня підтримка малого й середнього бізнесу, загальний кризовий стан сільського господарства, що нині є антистимулювальним чинником посилення соціальної функції підприємництва та піднесення сільських територій. Проте, комплексний підхід, стратегія виходу з майже патової ситуації в аспекті ефективності аграрних підприємницьких структур, розширеного відтворення й нарощування їх капіталу, переходу до сталого розвитку відсутні.

Наслідком неефективних, навіть неринкових інституційних відносин між власниками капіталу - землі та підприємцями-орендарями є нераціональне використання даного активу. Це спричинено існуючими інституціями або правилами гри, які спонукають орендаря до безвідповідальності, а у селянина формують стійкий стереотип байдужого ставлення до своєї ж власності як джерела доходу. Причина у відсутності ефективного інституту довіри, захисту прав селянина, а головне – відчутті тимчасовості бізнесу, який переважно заснований і функціонує не на власних (засновників підприємств), а на запозичених активах землі (особливо) та майна. Це той головний інституційно-ональний парадокс, який стримує утвердження ефективного, конкурентоспроможного аграрного підприємництва – економічно відповідального перед суспільством і державою[4].

Україна стала на шлях інституційних трансформацій на засадах «зеленої економіки», прийнявши такий документ, як «Основні засади (стратегія) державної екологічної політики України на період до 2020 року». Він направлений на підвищення рівня суспільної екологічної свідомості, підвищення рівня екологічної безпеки держави, екологізацію усіх секторів економіки, в тому числі й аграрний бізнес.

Пріоритетною програмою розвитку України у сфері «зеленої економіки» є програма «EaP GREEN». «Екологізація економіки у країнах Східного партнерства» («EaP GREEN») – це велика регіональна програма, яку реалізовує Європейська економічна комісія Організації Об'єднаних Націй (ЄЕК ООН), ОЕСР, ЮНЕП та ЮНІДО і яка спрямована на сприяння шести країн Східного партнерства (СХП) Європейського Союзу: Вірменії, Азербайджану, Білорусі, Грузії, Республіці Молдова і Україні – до переходу на «зелену» економіку. Програму фінансує Європейська комісія, чотири організації-виконавці та інші донори [16]. Метою програми є перехід країн Східного партнерства (СП) на «зелену» модель розвитку та ведення бізнесу шляхом розмежування економічного зростання та деградації навколишнього середовища і виснаження ресурсів, зокрема:

- інтеграції сталого споживання та виробництва (ССВ) в національні плани розвитку, законодавство та нормативну базу з метою створення надійної правової основи для розробки політики «зеленого» зростання відповідно до підходів Європейського Союзу;

- заохочення використання стратегічної екологічної оцінки навколишнього середовища (СЕОС) і оцінки впливу на навколишнє середовище (ОВНС) як важливих інструментів планування економічного розвитку на принципах екологічної стійкості;

- забезпечення переходу на «зелену» модель розвитку і ведення бізнесу шляхом адаптації та демонстрації переваг застосування практики і методів ССВ в окремих секторах економіки (обробної промисловості, сільському господарстві, будівництві)[6].

Участь нашої держави у даній програмі є досить позитивним моментом, оскільки ми потребуємо додаткової фінансової підтримки для «зеленої» трансформації економіки. Тобто ця інституція дасть можливість розвиватись також використовуючи аграрний бізнес, шляхом зменшення матеріалоінтенсивності, зменшення використання енергоресурсів, зменшення дисперсії токсичних субстанцій, максимізацією використання відновлюваних джерел енергії, підвищенням інтенсивності надання послуг.

Ми погоджуємось із думкою, що зелений бізнес – це, у першу чергу, комерційна діяльність, спрямована на отримання прибутків. У короткостроковому періоді створення доданої вартості завжди буде мати більший пріоритет порівняно з пріоритетами зменшення впливу на довкілля та оптимізації використання ресурсів за інших рівних умов. Проте бажання зберігати та зміцнювати конкурентні позиції на ринках спонукає компанії до вибору довгострокових стратегій, які враховують перспективи розширення ринків для екологічних товарів та послуг, можливості впровадження та здешевлення новітніх еко-ефективних технологій, зменшення цін на енергоресурси з відновлюваних та альтернативних джерел. У стимулюванні цих процесів важливу роль грають національні уряди через впровадження відповідних стандартів та регуляторних актів, розширення обсягів фінансових ресурсів на дослідження, розвиток і демонстрацію переваг нових технологій, зменшення субсидій на постачання і використання викопного палива – основного джерела забруднень[7].

Тому інституційний розвиток аграрного сектору економіки, в тому числі аграрного бізнесу, повинен здійснюватись шляхом вибору довгострокових стратегій. Це дасть змогу зменшити навантаження на навколишнє середовище,

збільшити чисельність та різноманітність екопродукції на ринках, надасть можливість зменшити витрати на енергоресурси, в загальному забезпечить добробут населення та продовольчу безпеку держави. Звісно, на перших етапах інституційних трансформацій на засадах «зеленої економіки» суб'єкти аграрного бізнесу зазнають певних фінансових втрат, пов'язаних із додатковими витратами на екотехнології, купівлю нового екообладнання, насіння тощо. Тому держава повинна створити задовільні умови для сільськогосподарських підприємств, покриваючи такі фінансові витрати. Для цього необхідно впровадити в дію нові «зелені» інституції та інститути, які давно успішно функціонують у країнах Європейського Союзу, Азії та США.

На даному етапі розвитку сільського господарства та аграрного бізнесу базою переходу даного сектору на засади «зеленої економіки» є:

- Стратегія сталого розвитку "Україна - 2020";
- Енергетична стратегія України на період до 2030 р.;
- Стратегія державної екологічної політики України на період до 2020 р.

Також існують інші формальні інституції, котрі сприяють підвищенню ресурсоефективності, зменшенню обсягів викидів шкідливих речовин у навколишнє середовище, підвищення якості сільськогосподарської продукції та відповідність її європейським стандартам, шляхом впровадження екотехнологій у процес виробництва, а саме:

- Стратегія розвитку аграрного сектору економіки України на період до 2020 р.;
- Концепція загальнодержавної програми поводження з відходами на 2013-2020 рр.;
- Транспортна стратегія України на період до 2020 р.

Це дає можливість розвивати аграрний бізнес в Україні відповідно до принципів «зеленої економіки», тобто не просто отримувати прибуток від комерційної діяльності, а вдосконалюватись і створювати гідну конкуренцію ринкам провідних країн світу. Інституційні зміни аграрного бізнесу дадуть можливість побороти одну із головних проблем держави – безробіття. Адже реструктуризація наявної економічної системи на засадах «зеленої економіки» створить нові робочі місця. Сільське господарство та бізнес потребуватимуть кваліфікованих кадрів в нових напрямках, тому певний відсоток населення зможе реалізовувати свої здібності, отримуючи при цьому гідну заробітну плату.

Поруч із формальними інституціями важливу роль щодо впливу на поведінку суб'єктів господарювання відіграють не формальні інституційні чинники, такі як культура, традиції, звички, система цінностей. Можна констатувати, що більшість із названих чинників не сприяють досягненню стратегічних цілей розвитку сільськогосподарського виробництва. Зокрема, як відмітив академік В. Геєць, базовою умовою розвитку суспільства і економіки є довіра. Реально ж рівень довіри виробників аграрної продукції до намірів і дій держави якщо, навіть, вони є позитивними, достатньо низький. Багаторічний досвід їх взаємодії із державою привчив до думки, що держава часто не дотримується взятих на себе зобов'язань, діє не прозоро, створює додаткові бюрократичні перепони, порушує терміни дотаційних виплат та інше. Тому навіть позитивні кроки держави щодо формування формальних інституційних механізмів підтримки аграрного сектора економіки не

знаходять належного відгуку у виробників[8]. Тому зміна неформальних інституцій на нові, побудовані за принципами «зеленої економіки», зміцнить позицію держави «в очах» суб'єктів аграрного бізнесу і це дасть мотивацію для розвитку економічних відносин, спрямованих на забезпечення добробуту населення та зменшення екологічного навантаження на навколишнє середовище.

Для розвитку вітчизняного аграрного бізнесу в умовах глобалізації на даному етапі розвитку має значення квотування. Україна підписала договір про Асоціацію з Європейським Союзом, проте останній обмежує експорт сільськогосподарської продукції через замалі квоти. Тому сільськогосподарський сектор потребує збільшення європейських квот на безмитні поставки кукурудзяного борошна в 12 разів, пшениці – в 2 рази, виноградного соку – в 9 разів, цукру – 1,5 рази, томатів – в 3 рази, м'яса птиці і напівфабрикатів з неї – в 6 разів, а також скасувати квоти на яблучний сік.

Висновки. Аграрна сфера в Україні є однією із найперспективніших для ведення бізнесу. Адже в нас є величезний потенціал земельних, матеріальних та трудових ресурсів, який є базою для його розвитку. Проте, сільське господарство та бізнес потребують негайних інституційних трансформацій. Дані зміни повинні здійснюватись на засадах «зеленої економіки», а саме забезпечуючи добробут населення, при цьому зменшуючи забруднення навколишнього середовища та забезпечуючи продовольчу безпеку держави. Тому аграрний бізнес повинен орієнтуватись на довгострокові стратегії розвитку, а понесені витрати у короткостроковому періоді повинні покриватись державою. Також необхідно провести зміни неформальних інституцій, аби збільшити довіру бізнесу до держави, що є не менш важливим у трансформації економічних відносин на вітчизняному ринку.

Список використаних джерел

1. Стратегія розвитку аграрного сектору економіки України на період до 2020 року[Електронний ресурс].-Міністерство аграрної політики та продовольства України.- 2013.-с.13.- Режим доступу: <http://minagro.gov.ua/node/7644>
2. Шпикуляк О.Г. Інституціональне забезпечення розвитку та регулювання аграрного ринку: аналітична оцінка / О.Г. Шпикуляк. – Економіка АПК.- 2010. - №4.- С.150-157.
3. Соколов М.О. Аграрний бізнес та його вплив на сталий розвиток сільських територій / М.О. Соколов, О.П. Славкова//Науковий вісник Ужгородського національного університету. -2016. -№3. - С. 99-102
4. Малік М.Й. Інституціоналізація аграрного підприємництва: трансформація та ефективність/ М.Й. Малік, О.Г. Шпикуляк //Економіка АПК.- 2010.-№7.-С.132-139.
- 5.Стратегія підтримки зеленого бізнесу [Електронний ресурс]/Режим доступу:http://svb.org.ua/sites/default/files/strategiya_pidtrimki_zelenogo_biznesu_dlya_obiednan.pdf.
6. Квач Я.П. «Зелена економіка»: можливості для України/Я.П. Квач, К.В. Фірсова, О.Г. Борісов// Глобальні та національні проблеми економіки.-2015.-№6.-С.52-56.

7. Аналітична доповідь : Стан і перспективи розвитку зеленої економіки і зеленого бізнесу в Україні [Електронний ресурс]/Режим доступу: eep.org.ua/files/Копия Musina Green...29 05 2011.doc

8. Вихор М.В. Інституційні аспекти реалізації стратегії розвитку аграрного виробництва [Електронний ресурс]/М.В. Вихор//Наукові праці Полтавської державної аграрної академії.-Серія. Економічні науки.-2012.-№5.-С.45-50.- Режим доступу: <http://www.pdaa.edu.ua/sites/default/files/nppdaa/5.1/45.pdf>.

Список використаних джерел у транслітерації/References

1. Stratehiiia rozvytku ahrarnoho sektoru ekonomiky Ukrainy na period do 2020 roku[Elektronnyi resurs].-Ministerstvo ahrarnoi polityky ta prodovolstva Ukrainy.- 2013.- s.13.- Rezhym dostupu:

<http://minagro.gov.ua/node/7644> 2. Shpykuliak O.H. Instytutsionalne zabezpechennia rozvytku ta rehuliuвання ahrar- noho rynku: analitychna otsinka / O.H. Shpykuliak. – Ekonomika APK.- 2010.- №4.-S.150-157

3. Sokolov M.O., Slavkova O.P. Ahrarnyi biznes ta yoho vplyv na stalyy rozvytok silskykh terytorii/M.O. Sokolov, O.P. Slavkova.- Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho natsionalnoho universytetu.-2016.-№3.- S.99-102

4. M.I. Malik, O.H. Shpykuliak Instytutsionalizatsiia ahrarnoho pidpriemnytstva: transformatsiia ta efektyvnist/ Malik M.I, Shpykuliak O.H.-Ekonomika APK.-2010.-№7.- S.132-139

5.Stratehiiia pidtrymky zelenoho biznesu [Elektronnyi resurs].- Rezhym dostupu:http://svb.org.ua/sites/default/files/strategiya_pidtrimki_zelenogo_biznesu_dlya_obiednan.pdf

6. Kvach Ya.P, Firsova K.V., Borisov O.H. «Zelena ekonomika»: mozhlyvosti dlia Ukrainy/Ia.P. Kvach, K.V. Firsova, O.H. Borisov.- Hlobalni ta natsionalni problemy ekonomiky.-2015.-№6.-S.52-56

7. Analitychna dopovid : Stan i perspektyvy rozvytku zelenoi ekonomiky i zelenoho biznesu v Ukraini [Elektronnyi resurs].- Rezhym dostupu: eep.org.ua/files/Kopyia Musina Green...29 05 2011.doc

8. Vykhор M.V. Instytutsiini aspekty realizatsii stratehii rozvytku ahrarnoho vyrobnytstva [Elektronnyi resurs].- Rezhym dostupu: <http://www.pdaa.edu.ua/sites/default/files/nppdaa/5.1/45.pdf>

ANNOTATION

INSTITUTIONAL ASPECTS OF AGRICULTURAL BUSINESS ON THE PRINCIPLES OF "GREEN ECONOMY"

**BILOKINNA Ilona, Postgraduate student,
Vinnytsia National Agrarian University
(Vinnytsia)**

The importance of agriculture and agricultural business for the further economic development of the state as a whole is proved. The situation of the agricultural sector in Ukraine at this stage of development is investigated. The main institutional problems of the agrarian sector of Ukraine, which exist at the moment are described. The need for institutional modernization of relations in the village for further stable development of the agrarian sector is proved. The necessity of transition of agriculture and agricultural business on the principles of "green economy" is given. As well as the main normative and

legal acts that promote the development of agricultural business on the principles of "green economy". The importance of informal institutions for the formation of trust among actors in the agricultural market in the state is proved. As well as the priority choice for long-term development strategies on the principles of "green economy" subjects of agrarian relations, with mandatory compensation by the state of costs incurred in the short term.

Key words: agribusiness, agriculture, agrarian economy, green economy, institutions, institutions.

Fig. 2.Lit. 8.

АННОТАЦИЯ ИНСТИТУЦИОНАЛЬНЫЕ АСПЕКТЫ РАЗВИТИЯ АГРАРНОГО БИЗНЕСА НА ПРИНЦИПАХ "ЗЕЛеноЙ ЭКОНОМИКИ"

БИЛОКОННА Илона Дмитриевна,
аспирант,
Винницкий национальный аграрный университет
(г.Винница)

Доказана важность сельского хозяйства и аграрного бизнеса для дальнейшего развития экономики государства в целом. Исследовано положение сельскохозяйственного сектора в Украине на данном этапе развития. Рассмотрены основные институциональные проблемы аграрной сферы Украины, которые существуют на данный момент. Доказана необходимость институциональной модернизации отношений на селе для дальнейшего стабильного развития аграрной сферы. Отмечается необходимость перехода сельского хозяйства и аграрного бизнеса на принципы «зеленой экономики». А также основные нормативно-правовые акты, которые способствуют развитию аграрного бизнеса на принципах «зеленой экономики». Доказана важность неформальных институтов для формирования доверия у субъектов аграрного рынка к государству. А также приоритетность выбора долгосрочных стратегий развития на принципах «зеленой экономики» субъектами аграрных отношений, при обязательной компенсации государством понесенных затрат в краткосрочном периоде.

Ключевые слова: аграрный бизнес, сельское хозяйство, аграрная сфера экономики, «зеленая экономика», институции, институты.

Рис.2. Лит.8.

Інформація про автора

БИЛОКІННА Ілона Дмитрівна – аспірант, Вінницький національний аграрний університет (21008, м. Вінниця, вул. Сонячна, 3, e-mail: ilonen9tko@ya.ru)

BILOKINNA Iлона – Postgraduate student, Vinnytsya National Agrarian University (21008, Vinnytsia, 3 Soniachna street, e-mail: ilonen9tko@ya.ru)

БИЛОКОННА Илона Дмитриевна - аспирант, Винницкий национальный аграрный университет (21008, г. Винница, ул. Солнечная, 3, e-mail: ilonen9tko@ya.ru)

